

Onderwijs- en examenregeling

Bachelor-opleiding Psychologie Faculteit der Sociale Wetenschappen

Deze Onderwijs- en examenregeling is opgesteld overeenkomstig artikel 7.13 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) en is aangevuld met kwaliteitskenmerken zoals vastgelegd in het kaderdocument Leids Universitair Register Opleidingen.

Inhoud

1. Algemene bepalingen
 2. Beschrijving van de opleiding
 3. Opbouw van de opleiding
 4. Onderwijs
 5. Tentamens, examen en vervolgopleiding
 6. Vooropleiding en toelating
 7. Studiebegeleiding en studieadvies
 8. Overgangsbepalingen
 9. Slotbepalingen
- Bijlagen

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid van de regeling

Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de bacheloropleiding psychologie, hierna te noemen: de opleiding.

De opleiding wordt verzorgd door het Departement Psychologie binnen de faculteit der Sociale Wetenschappen van de Universiteit Leiden, hierna te noemen: de faculteit.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. doctoraalprogramma: de opleiding voor het doctoraalexamen zoals bedoeld in de WHW;
- b. ECTS: European Credit Transfer System;
- c. examen: toetsing waarbij door de examencommissie wordt vastgesteld of alle tentamens en overige verplichtingen van de tot de propedeuse of bachelorfase behorende onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd (krachtens artikel 7.10 van de wet);
- d. examencommissie: de examencommissie van de opleiding, ingesteld krachtens artikel 7.12 van de wet;
- e. examinerator: degene die door de examencommissie wordt aangewezen ten behoeve van het afnemen van tentamens, krachtens artikel 7.12 van de wet;
- f. Leids Universitair Register Opleidingen: het onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur gehouden register¹ van de door de Universiteit Leiden verzorgde opleidingen;
- g. niveau: het niveau van een onderwijseenheid volgens de abstracte structuur zoals omschreven in het kaderdocument Leids Universitair Register Opleidingen¹;
- h. onderwijseenheid: een onderwijseenheid van de opleiding als bedoeld in artikel 7.3 van de wet. De studielast van elke onderwijseenheid wordt uitgedrukt in gehele studiepunten. Aan elke onderwijseenheid is een tentamen verbonden;
- i. praktische oefening: een praktische oefening als bedoeld in artikel 7.13, lid 2, onder d van de wet, in één van de volgende vormen:
 - het maken van een scriptie,
 - het maken van een werkstuk of een proefontwerp,
 - het uitvoeren van een onderzoekopdracht,
 - het deelnemen aan veldwerk of een excursie,
 - het doorlopen van een stage,
 - of het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit die gericht is op het bereiken van bepaalde vaardigheden;
- j. Pre-University College: een onderwijsprogramma van de Universiteit Leiden voor een selecte groep van 5 en 6 vwo-leerlingen;
- k. propedeuse: de propedeutische fase van de opleiding, als onderdeel van de opleiding, en genoemd in artikel 7.8 van de wet;
- l. student: degene die is ingeschreven aan de Universiteit Leiden voor het volgen van het onderwijs en het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding;
- m. studiegids; de digitale gids (*e-gids*) bevattende specifieke en bindende informatie over de opleiding;
- n. studiepunt: de eenheid waarmee volgens de wet de studielast van een onderwijseenheid wordt uitgedrukt. Volgens het ECTS is één studiepunt gelijk aan 28 uren studie;

¹ Het kaderdocument Leids Universitair Register Opleidingen is te vinden op www.bamainfo.leidenuniv.nl

- o. tentamen: een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student met betrekking tot een bepaalde onderwijseenheid, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (krachtens artikel 7.10 van de wet) door tenminste één daartoe aangewezen examinator;
- p. werkdag: maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van de erkende feestdagen;
- q. de wet: de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW).

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

Artikel 1.3 Gedragscode ICT en Onderwijs

Op het onderwijs van de opleiding zijn de regels zoals vastgelegd in de Gedragscode ICT en Onderwijs² van toepassing.

² De Gedragscode docenten en studenten binnen ICT en onderwijs is vastgesteld door het College van Bestuur op 26 mei 2005 en is te vinden op www.ictbeleid.leidenuniv.nl

Hoofdstuk 2 Beschrijving van de opleiding

Artikel 2.1 Doel van de opleiding

Doel van de opleiding is:

- kennis, vaardigheid en inzicht op het gebied van psychologie (art. 2.3),
- academische vorming (art. 2.3),
- voorbereiding voor een verdere studieloopbaan, in het bijzonder in de masteropleiding(en) psychologie,
- een zekere mate van voorbereiding op een maatschappelijke loopbaan (art. 2.3).

Artikel 2.2 Varianten binnen de opleiding

De opleiding kent, naast een monodisciplinaire variant, de volgende major-minorvarianten:

- psychologie en culturele antropologie en ontwikkelingssociologie,
- psychologie en informatica,
- psychologie en politicologie,
- psychologie en taalwetenschap,
- psychologie en wijsbegeerte

Artikel 2.3 Eindkwalificaties

Afgestudeerden van de opleiding hebben de volgende eindkwalificaties:

- De opleiding is gericht op het bereiken van een hoog academisch niveau van de individuele studenten met betrekking tot de volgende vaardigheden:
 - *studeervaardigheden*: planmatig werken, ICT-gebruik, beheersing Engels, bestuderen van teksten;
 - *academische vaardigheden*: analyseren, conceptualiseren, redeneren; problemen stellen en (mee helpen) oplossen; opzetten, uitvoeren, verslaan, beoordelen van (eenvoudig) onderzoek; systematisch zoeken en selecteren van literatuur; op academisch niveau mondeling en schriftelijk presenteren; beoordelen van eigen en andermans werk; reflecteren op het vak en het werk van beoefenaars;
 - *algemene professionele vaardigheden*: discussiëren, argumenteren; samenwerken, projectmatig werken; observeren; gespreksvoering.
- De student kan met dit niveau het volgende doen:
 - beschikt over een algemene oriëntatie in de psychologie en haar deelgebieden, alsmede over de globale historische en filosofische achtergronden en grondslagen van het vak;
 - is in staat problemen te analyseren en te conceptualiseren, daarover mondeling en schriftelijk te rapporteren, zowel aan vakgenoten als aan een breder publiek;
 - is in staat eenvoudig psychologisch onderzoek op te zetten, uit te voeren, en te verslaan;
 - beschikt over methodologische kennis;
 - is in staat psychologisch onderzoek en vakliteratuur van gemiddeld niveau te begrijpen en te beoordelen; en beschikt hiertoe over de onderzoeksmethodische en -technische vaardigheden die in de psychologie gemiddeld gebruikelijk zijn;
 - heeft besef van de ethische denk- en handelwijzen behorend bij een wetenschappelijke attitude en heeft kennis van de ethische denk- en handelwijzen op het terrein waar psychologen werkzaam zijn;
 - beschikt over voldoende kennis en vaardigheden van (een) deelgebied(en) om: *ofwel* in principe toegelaten te kunnen worden tot een master-opleiding binnen de psychologie, *ofwel* een beroep te kunnen uitoefenen op een breed terrein waarop bachelors in de psychologie werkzaam kunnen zijn.

Artikel 2.4 Vorm van de opleiding

De opleidingsvarianten worden zowel voltijds als in deeltijd verzorgd.
De deeltijdopleiding wordt overdag en in de avonden verzorgd.

Artikel 2.5 Studielast

De opleiding heeft een studielast van 180 studiepunten (ECTS). De propedeutische fase heeft een studielast van 60 studiepunten (ECTS) en maakt integraal onderdeel uit van de bacheloropleiding.

Artikel 2.6 Uniforme jaarindeling

Het cursorisch onderwijs van de opleiding is ingericht volgens de uniforme semesterindeling, met inbegrip van een aantal afwijkingen zoals goedgekeurd door het Faculteitsbestuur³.

Artikel 2.7 Voertaal

Met inachtneming van de Gedragscode voertaal⁴ zijn de voertalen binnen de opleiding: Nederlands en Engels.

Artikel 2.8 Examens van de opleiding

2.8.1 In de opleiding kunnen de volgende examens worden afgelegd:

- a. het propedeutisch examen
- b. het bachelorexamen

2.8.2 Alvorens het bachelorexamen afgelegd kan worden, dient het propedeuse-examen afgelegd te zijn.

Artikel 2.9 Kwaliteit

De opleiding voldoet aan de kwaliteitseisen die op nationaal en internationaal niveau aan opleidingen worden gesteld. Ook voldoet de opleiding aan de kwaliteitsstandaarden voor het onderwijs die zijn vastgelegd in het kaderdocument Leids Universitair Register Opleidingen.

³ De uniforme semesterindeling is, inclusief de toelichting hierop, op 14 oktober 2004 vastgesteld door het College van Bestuur.

⁴ De Gedragscode voertaal is op 11 juli 2002 vastgesteld door het College van Bestuur en is te vinden op www.reglementen.leidenuniv.nl.

Hoofdstuk 3 Opbouw van de opleiding

Artikel 3.1 Monodisciplinaire variant

- 3.1.1 De monodisciplinaire variant van de opleiding omvat verplichte onderwijseenheden met een studielast voor het eerste jaar van 60 studiepunten, voor het tweede jaar van 51 studiepunten en voor het derde jaar 50 studiepunten.
- 3.1.2 Naast de verplichte onderwijseenheden kiest de student in het tweede en derde jaar van de opleiding – onder goedkeuring van de examencommissie – onderwijseenheden met een studielast van 9 studiepunten en in het derde jaar – onder goedkeuring van de examencommissie – onderwijseenheden van 10 studiepunten.
Naast de aan deze universiteit gedoeerde onderwijseenheden komen voor de vrije keuze ook – onder goedkeuring van de examencommissie – onderwijseenheden verzorgd door een andere Nederlandse of een buitenlandse universiteit dan wel van een bekostigde of aangewezen Nederlandse instelling voor hoger beroepsonderwijs in aanmerking.

Artikel 3.2 Afstudeerrichtingen binnen de monodisciplinaire variant

Niet van toepassing.

Artikel 3.3 Major-minorvarianten

- 3.3.1 De major-minorvariant omvat een gedeelte (major) met een studielast van 126 à 132 studiepunten (ECTS), dat betrekking heeft op de psychologie
- 3.3.2 De major-minorvariant omvat een gedeelte (minor) met een studielast van 48 à 54 studiepunten (ECTS), dat betrekking heeft op een van de 5 opleidingen waarmee psychologie een minor aanbiedt.
- 3.3.3 De studielast van de major is in het algemeen gelijkmatig over de studie jaren verdeeld.
- 3.3.4 De studielast van de minor is in het algemeen gelijkmatig over de studie jaren verdeeld.

Artikel 3.4 Afstudeerrichtingen binnen de major

Niet van toepassing.

Hoofdstuk 4 Onderwijsprogramma

Artikel 4.1 Propedeuse

- 4.1.1 De onderwijseenheden van het onderwijsprogramma van de propedeuse zijn benoemd in de studiegids. Per onderwijseenheid is de studielast (in studiepunten) en het niveau⁵ vermeld.
- 4.1.2 In de studiegids worden de inhoud en de onderwijsvorm van de onderwijseenheden van het onderwijsprogramma van de propedeuse nader omschreven.

Artikel 4.2 Verplichte onderwijseenheden in het tweede en derde jaar

- 4.2.1 De verplichte onderwijseenheden in het tweede en het derde jaar van het programma zijn per variant benoemd in de bijlagen. Per onderwijseenheid is de studielast (in studiepunten) en het niveau vermeld.
- 4.2.2 In de studiegids worden de inhoud en de onderwijsvorm van de verplichte onderwijseenheden in het tweede en het derde jaar van het programma nader omschreven.

Artikel 4.3 Praktische oefeningen

De in de studiegids vermelde onderwijseenheden omvatten een praktische oefening volgens de daarbij gegeven specificatie van aard en omvang van de werkzaamheden van de student.

Artikel 4.4 Deelname aan een onderwijseenheid

Deelname aan een onderwijseenheid vindt plaats in de volgorde van inschrijving, met dien verstande dat bij tijdige inschrijving voor de bij de opleiding ingeschreven studenten plaatsing gegarandeerd is bij de onderwijseenheden, die behoren tot hun major of minor dan wel het verplichte deel van hun monodisciplinaire opleiding.

Artikel 5.4 Eindwerkstuk

In de studiegids staan omvang en studielast van het eindwerkstuk beschreven; daarbij zijn de normen vermeld waaraan het werkstuk moet voldoen en de gang van zaken rond de begeleiding.

⁵ Conform de 'abstracte structuur' als omschreven in het Kaderdocument Leids register van opleidingen

Hoofdstuk 5 Tentamens, examen en vervolgopleiding

Artikel 5.1 Tentamengelegenheid

- 5.1.1 Ten minste twee maal per studiejaar wordt voor elke onderwijseenheid de gelegenheid geboden tot het afleggen van een tentamen.
- 5.1.2 Indien een onderwijseenheid een praktische oefening omvat, dan staat deelneming aan een tentamen als bedoeld in 5.1.1 uitsluitend open voor degene die met goed gevolg aan de praktische oefening heeft deelgenomen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie om anders te besluiten.
- 5.1.4 Conform artikel 7.13 tweede lid sub h van de wet zijn in de studiegids de tentamendata opgenomen.

Artikel 5.2 Verplichte volgorde

- 5.2.1 Met inachtneming van het in 5.2.2 gestelde kan aan de tentaminering van onderwijseenheden uit het tweede of het derde jaar voordat het propedeuse-examen is behaald, uitsluitend met voorafgaande toestemming van de examencommissie worden deelgenomen.
- 5.2.2 Aan de tentamens van de volgende onderwijseenheden kan eerst worden deelgenomen nadat aan de tentamens van de daarbij vermelde onderwijseenheden met goed gevolg is deelgenomen:
 - Beoordeling en Beïnvloeding: na behalen van Groepsdynamica;
 - Cognitief-intellectuele Ontwikkeling: na behalen van Ontwikkelingspsychopathologie;
 - Cognitieve Ergonomie: na behalen van Aandacht: Theorie en Praktijk;
 - Cognitieve Neurowetenschap: na behalen van Aandacht: Theorie en Praktijk.
 - Coöperatie en Conflict: na behalen van Groepsdynamica;
 - Gezondheidspsychologie: na behalen van Stress, Gezondheid en Ziekte;
 - Multivariate data-analyse: na behalen van Inleiding in de Methoden en Technieken en Toetsende Statistiek;
 - Psychometrie en Psychodiagnostiek: na behalen van Inleiding in de Methoden en Technieken;
 - Psychopathologie, Diagnostiek en Behandeling: na behalen van Stress, Gezondheid en Ziekte;
 - Sociaal-emotionele Ontwikkeling: na behalen van Ontwikkelingspsychopathologie;
- 5.2.3 Aan het bachelorproject kan eerst worden deelgenomen na het behalen van de propedeuse en het vak Multivariate Data-analyse.

Artikel 5.3 Vorm van de tentamens

- 5.3.1 In de studiegids staat vermeld of het tentamen van een onderwijseenheid schriftelijk, mondeling of met behulp van een vaardigheidstest wordt afgelegd.
- 5.3.2 In bijzondere gevallen kan op verzoek van de student de examencommissie toestaan dat een tentamen op een andere wijze wordt afgelegd dan in de studiegids is vastgelegd.
- 5.3.3 Aan studenten met een functiestoornis wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. De examencommissie wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen.
- 5.3.4 De tentaminering vindt plaats in het Nederlands of, met inachtneming van de Gedragscode voertaal, in het Engels.
- 5.3.5 Er vindt een individuele beoordeling plaats in geval van presentaties, onderzoek, verslagen of andere onderwijsprestaties die in groepsverband worden verricht.

Artikel 5.4 Mondelinge tentamens

- 5.4.1 Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.
- 5.4.2 In afwijking van het bepaalde in het eerste lid vindt de tentaminering van bepaalde, in de studiegids genoemde onderwijseenheden plaats in groepsverband.
- 5.4.3 Het mondeling afnemen van een tentamen is openbaar, tenzij de examencommissie of de desbetreffende examinerator in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bezwaar heeft gemaakt.

Artikel 5.5 Fraude, regels examencommissie

5.5.1 Krachtens artikel 7.12, lid 4 van de wet heeft de examencommissie in de Nadere Regels en Richtlijnen voor de Examens) de maatregelen vastgelegd in geval van fraude, waaronder begrepen het plegen van plagiaat.

5.5.2 Conform artikel 7.12, vierde lid, van de wet stelt de examencommissie regels vast met betrekking tot de goede gang van zaken tijdens de tentamens en met betrekking tot de in dat verband te nemen maatregelen. Zij draagt er zorg voor dat het recht van de student om beroep in te stellen tegen beslissingen van de examencommissie of de examinatoren is gewaarborgd; daartoe stelt zij ten minste regels vast met betrekking tot

- de verstrekking van kopieën van beoordeeld schriftelijk werk;
- de waarborging van de rechtszekerheid bij mondeling afgenomen tentamens, bij voorbeeld door deze te registreren of door een tweede examinator te laten bijwonen.

Artikel 5.6 Oordeel

- 5.6.1 De examinator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen het oordeel vast en reikt de student een desbetreffende schriftelijke verklaring uit.
- 5.6.2 De examinator stelt het oordeel over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen tentamen vast binnen vijftien werkdagen na de dag waarop deze is afgenomen, en verschaft de administratie van de opleiding de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijk bewijsstuk van het oordeel aan de student.
- 5.6.3 Wanneer niet aan de in 5.6.2 vermelde termijn van vijftien werkdagen kan worden voldaan, wordt de student hiervan op de hoogte gesteld binnen deze termijn. Tevens wordt de dan geldende procedure aan de student mede gedeeld.
- 5.6.4 Op de schriftelijke of digitale verklaring van het oordeel over een tentamen wordt de student gewezen op het inzagerecht, bedoeld in artikel 5.8 en op de bezwaarprocedure.
- 5.6.5 Op verzoek van de student wordt hem een schriftelijk bewijsstuk van het oordeel toegestuurd.

Artikel 5.7 Geldigheidsduur

- 5.7.1 Het propedeutisch examen heeft een onbepaalde geldigheidsduur.
- 5.7.2 De examencommissie kan voor elke onderwijseenheid van de opleiding, waarvan het tentamen langer dan 10 jaar geleden is behaald een aanvullend dan wel vervangend tentamen opleggen. Indien het een onderwijseenheid van de minor betreft gebeurt dit niet dan nadat de examencommissie van de opleiding die de minor verzorgt, is gehoord.
In de studiegids is opgenomen welke tentamens het betreft en welke geldigheidsduur daaraan gekoppeld is.

Artikel 5.8 Inzagerecht en nabespreking

- 5.8.1 Gedurende ten minste dertig dagen direct na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen heeft de student recht op inzage in zijn/haar beoordeeld werk.
- 5.8.2 Gedurende de in het eerste lid genoemde termijn kan kennis worden genomen van de vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede zo mogelijk van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.
- 5.8.3 Op verzoek van de student vindt een nabespreking plaats. Deze mogelijkheid wordt tegelijkertijd met de uitslag van het tentamen bekend gemaakt.
- 5.8.4 De examencommissie heeft de bevoegdheid te bepalen of de nabespreking collectief dan wel individueel plaatsvindt.
- 5.8.5 De nabespreking geschiedt op een door de examencommissie te bepalen plaats en tijdstip.
- 5.8.6 Indien de betrokkene aantoonbaar overmacht verhinderd te zijn of te zijn geweest voor de nabespreking, bedoeld in 5.8.5, wordt hem/haar een andere gelegenheid geboden, zo mogelijk binnen de in het eerste lid genoemde termijn.

Artikel 5.9 Vrijstelling van tentamens en/of praktische oefeningen

- 5.9.1 De examencommissie kan de student op diens verzoek, gehoord de desbetreffende examinator, vrijstelling verlenen van één of meer tentamens of praktische oefeningen, indien de student:
- hetzij een qua inhoud en niveau overeenkomstige onderwijseenheid van een universitaire of hogere beroepsopleiding heeft voltooid;
 - hetzij aantoot door werk- c.q. beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken met betrekking tot de desbetreffende onderwijseenheid.
 - met goed gevolg het Pre-University College heeft voltooid. De examencommissie bepaalt in dit geval voor welke onderwijseenheid of welke onderwijseenheden vrijstelling wordt verleend.
- 5.9.2 Indien het onderwijseenheden van de minor betreft neemt de verantwoordelijke examencommissie pas een beslissing over het al dan niet verlenen van een vrijstelling nadat de examencommissie van de opleiding die de minor verzorgt is gehoord.

Artikel 5.10 Examen

- 5.10.1 De examencommissie stelt de uitslag van het examen vast, zodra de student voldoende bewijzen overlegt van door hem/haar behaalde tentamens. De student dient hiertoe een aanvraag in te dienen bij het Departementsbureau Psychologie: Onderwijs.
- 5.10.2 Alvorens de uitslag van het examen vast te stellen kan de examencommissie zelf een onderzoek instellen om te beoordelen of de student voldoet aan de eindtermen van de opleiding.
- 5.10.3 Het examen kan tweemaal per studiejaar plaatsvinden.

Artikel 5.11 Graadverlening

- 5.11.1 Aan degene die het examen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt de graad Bachelor in de Psychologie verleend met de toevoeging *of Science*.
- 5.11.2 De verleende graad wordt op het diploma van het examen aangetekend.
- 5.11.3 Aan het diploma wordt een supplement toegevoegd dat voldoet aan de richtlijnen van de wet en aan de richtlijnen zoals vastgelegd in het kaderdocument Leids Universitair Register Opleidingen.

Artikel 5.12 Vervolgopleiding

- 5.12.1 Indien de bachelorgraad is verleend op grond van het met goed gevolg afgelegd hebben van het bachelorexamen binnen de psychologie dan kan de studie zonder aanvullende voorwaarden worden voortgezet met de masteropleiding(en) psychologie aan de Universiteit Leiden. Binnen de masteropleiding psychologie zullen verschillende programma's worden aangeboden.
- 5.12.2 De programma's kunnen eisen stellen aan de gevolgde cursussen binnen de opleiding. Deze zijn vermeld in de onderwijs- en examenregeling van de masteropleiding psychologie.

Hoofdstuk 6 Vooropleiding en toelating tot de opleiding

Paragraaf 6.1 Rechtstreekse toelating

Artikel 6.1 Rechtstreekse toelating

Voor de bepalingen omtrent de rechtstreekse toelating tot de opleiding wordt verwezen naar de artikelen 7.24 en 7.25 van de wet.

Paragraaf 6.2 Aanvullende eisen

Artikel 6.2 Aanvullende eisen wiskunde

- 6.2.1 Voor aanvang van de cursus Inleiding in de Methoden en Technieken vindt een toets plaats van het wiskunde niveau van de studenten: de voortoets. Indien een deficiëntie ten aanzien van de wiskunde wordt geconstateerd wordt de cursus uitgebreid met aanvullend wiskundeonderwijs en toetsing hiervan. Studenten met een vooropleiding waaruit een voldoende niveau blijkt worden vrijgesteld van het afleggen van de voortoets. Zolang een student de wiskundetoets van het aanvullend onderwijs niet heeft gehaald kan hij geen tentamens afleggen in de cursussen van de Methoden en Techniekenstroom (Inleiding in de Methoden en technieken; Toetsende Statistiek; Experimentele Proefopzettenleer).
- 6.2.2 Studenten met de volgende vooropleidingen worden in ieder geval vrijgesteld van het afleggen van de voortoets:
- VWO met wiskunde
 - Havo-profielen EM, NT en NG (eindcijfer wiskunde 6 of hoger), Havoprofiel CM (alleen als wiskunde a1,2 is gedaan via vrije ruimte en eindcijfer 6 of hoger is)
 - Havo-wiskunde A of B oude stijl (eindcijfer wiskunde 6 of hoger)
 - Propedeuse psychologie van de Open Universiteit.

Artikel 6.3 Nederlandse taal

- 6.3.1 Bezitters van een buiten Nederland afgegeven diploma kunnen voldoen aan de eis inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal door het met goed gevolg afleggen van het examen niveau 3 van de cursus Nederlands als Tweede Taal georganiseerd door de Universiteit Leiden.
- 6.3.2 De examencommissie kan in bijzondere gevallen vrijstelling verlenen van het onder 6.3.1 bedoelde examen.

Artikel 6.4 Gelijkwaardige vooropleiding

Degene die niet in het bezit is van een VWO-diploma maar niettemin krachtens de wet kan worden ingeschreven, kan een toets worden opgelegd in de vakken, genoemd in artikel 6.2 op het niveau van het Vwo-eindexamen, profiel Cultuur en Maatschappij.

Artikel 6.5 Colloquium Doctum

Het toelatingsonderzoek, bedoeld in artikel 7.29 van de wet, heeft betrekking op de volgende vakken op het daarbij vermelde niveau:

Engels	Vwo-niveau
Wiskunde	Vwo-niveau Cultuur en Maatschappij, wiskunde A1
Biologie	Vwo-niveau Natuur en Gezondheid

Hoofdstuk 7 Studiebegeleiding en studieadvies

Artikel 7.1 Studievoortgangadministratie

- 7.1.1 De opleiding registreert de individuele studieresultaten van de studenten.
- 7.1.2 De opleiding verschaft elke student tenminste 1 keer per jaar een overzicht van de door hem behaalde studieresultaten.
- 7.1.3 Indien, naar het inzicht van de opleiding, de student ernstige studievertraging oploopt ten opzichte van de nominale studievoortgang, attendeert de opleiding de student op de mogelijkheid ondersteuning te krijgen bij het opstellen van een studieplan.

Artikel 7.2 Introductie en begeleiding

- 7.2.1 De opleiding draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten, die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding.
- 7.2.2 De opleiding biedt de student de mogelijkheid minimaal éénmaal per jaar en bij de major-minorvarianten minimaal twee maal per jaar, met een tutor, een mentor of de studieadviseur de studievoortgang te bespreken.

Artikel 7.3 Studieadvies eerste en tweede jaar

- 7.3.1 In het jaar van zijn of haar eerste inschrijving krijgt elke student een schriftelijk advies over de voortzetting van zijn of haar opleiding. Voor informatie over het aantal malen dat en de tijdstippen waarop dit gebeurt, alsmede de consequenties die daaraan verbonden worden of kunnen worden verbonden, wordt verwezen naar het Studentenstatuut als bedoeld in art. 7.59 van de wet zoals dat geldt in het betrokken studiejaar en naar het tweede lid van dit artikel.
- 7.3.2 De student ontvangt een bindend negatief advies indien hij/zij minder dan tweederde van de studiepunten van de propedeuse behaalt, te weten 40 ECTS. Indien een student niet één van de cursussen Inleiding in de Methoden en Technieken, Toetsende Statistiek of Experimentele Proefopzettenleer met een voldoende afrondt, ontvangt hij eveneens een bindend negatief advies.
- 7.3.3 De studieadviezen worden uitgebracht onder verantwoordelijkheid van de examencommissie van de opleiding die de major verzorgt.
- 7.3.4 Een bindend negatief advies geldt enkel voor de opleiding waarvoor de student ingeschreven staat en niet voor de minor die eventueel van de propedeuse deel heeft uitgemaakt.
- 7.3.5 Desgevraagd krijgt de student een mondelinge toelichting op het advies en informatie over de voortzetting van zijn of haar studie binnen of buiten de faculteit en over eventuele andere ontwikkelingsmogelijkheden.

Artikel 7.4 Topsport

Aan studenten die topsport bedrijven wordt de gelegenheid geboden het onderwijs zoveel mogelijk aan de eisen van hun sportieve bezigheden aan te passen. Om vast te stellen wie tot deze categorie behoren hanteert de opleiding de richtlijnen van het College van Bestuur.

Artikel 7.5 Duurzame functiestoornis

Aan studenten met een handicap of met een chronische ziekte wordt de gelegenheid geboden het onderwijs, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, aan de beperkingen die de functiestoornis met zich meebrengt aan te passen.

Hoofdstuk 8 Overgangsbepalingen

Artikel 8.1 Einddatum doctoraal

8.1.1 Het afsluitend doctoraalexamen zoals dat gold vóór de invoering van het bachelorexamen, kan worden afgelegd tot uiterlijk 1 september 2010. Indien onderwijseenheden van het oude programma niet meer worden aangeboden, zullen door de examencommissie onderwijseenheden uit het nieuwe programma worden aangewezen die in de plaats komen van die onderwijseenheden. Zo nodig worden onderwijseenheden aangewezen die door een andere instelling worden aangeboden.

Artikel 8.2 Overstap van doctoraalprogramma naar bacheloropleiding

Studenten die het doctoraalprogramma volgen, kunnen in door de examencommissie te bepalen gevallen en onder door de examencommissie vast te stellen voorwaarden overstappen naar de bacheloropleiding. Deze voorwaarden worden gesteld met het doel de gestelde eindtermen en het beoogde civiele effect van het bachelordiploma te waarborgen. Daarbij zal worden getracht de extra studievertraging zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 8.3 Vervangende eisen 'oude stijl'- VWO

Voor de bezitter van een VWO-diploma, dat is behaald volgens de op 31 juli 1998 geldende en krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs vastgestelde voorschriften worden deficiënties in het hierna genoemde vak vervuld door het afleggen van de desbetreffende toetsen op het niveau van het Vwo-eindexamen:

-Wiskunde A,1.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

Artikel 9.1 Wijziging

- 9.1.1 Wijzigingen van deze regeling worden door het faculteitsbestuur na voorafgaande instemming van de faculteitsraad bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
- 9.1.2 Wijzigingen in deze regeling die ook van toepassing zijn voor een bepaald studiejaar moeten voor de aanvang van dat studiejaar zijn vastgesteld en op de daarvoor bepaalde wijze zijn gepubliceerd. Daarvan kan uitsluitend worden afgeweken als snellere invoering van een wijziging strikt noodzakelijk is en als daarbij de belangen van de studenten redelijkerwijs niet worden geschaad.
- 9.1.3 Een wijziging kan niet ten nadele van studenten van invloed zijn op enige beslissing welke krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 9.2 Bekendmaking

- 9.2.1 De opleiding draagt zorg voor een passende bekendmaking van deze regeling, van de regels en richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van elke wijziging van deze stukken.
- 9.2.2 Indien de regels en richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld ten dele voor de major afwijken van die van de minor dan dient de student daar in de regelingen op gewezen te worden.

Artikel 9.3 Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2006.

o – o – o

Bijlage1 - De cursussen van de opleiding

Voor de studieonderdelen met de vermelding praktische oefening (Prakt. O.) geldt een aanwezigheidsverplichting. De beoordeling van deze onderdelen bestaat uit het met goed gevolg afronden van de praktische oefeningen, de praktische of werkgroepopdrachten, gevoegd bij het met goed gevolg voltooien van de scriptie resp. het afleggen van het tentamen

Art. 1- De propedeuse

De propedeuse omvat de volgende onderdelen, in totaal 60 ECTS studiepunten:

	Niveau	Prakt. Oef.	studiepunten
Tutoraat academische vaardigheden, incl. 4 proefpersoonuren	100	Prakt. O.	5 studiepunten
Inleiding in de methoden en technieken	100	Prakt. O.	6 studiepunten
Inleiding in de psychologie	100		7 studiepunten
Geschiedenis van de psychologie	100		4 studiepunten
Toetsende statistiek	100	Prakt. O.	6 studiepunten
Experimentele proefopzettenleer	200	Prakt. O.	4 studiepunten
Sociale en Organisationspsychologie	200		7 studiepunten
Cognitieve en Biopsychologie	200	Prakt. O.	7 studiepunten
Persoonlijheids-, klinische - en gezondheidspsychologie	200		7 studiepunten
Ontwikkelings- en Onderwijspsychologie	200		7 studiepunten

Art. 2- Het tweede jaar

Het tweede jaar van de bacheloropleiding psychologie omvat de volgende verplichte onderdelen:

	Niveau	Prakt. Oef.	studiepunten
Multivariate data-analyse	300	Prakt. O.	6 studiepunten
Psychometrie en Psychodiagnostiek	200	Prakt. O.	9 studiepunten
Interpersoonlijke beroepsvaardigheden	200	Prakt. O.	6 studiepunten
Wetenschapsleer	200		6 studiepunten
Stress, gezondheid en ziekte	300		6 studiepunten
Ontwikkelingspsychopathologie	300		6 studiepunten
Groepsdynamica	300		6 studiepunten
Aandacht: theorie en praktijk	300		6 studiepunten

Daarnaast kunnen studenten de volgende ruimte vullen met keuzevakken:

Keuzevakken		9 studiepunten
De opleiding biedt zelf als keuzevak aan:		
Emotion and Cognition	200	5 studiepunten
Seksuologie	200	5 studiepunten

Art. 3- Het derde jaar

In het derde jaar van de opleiding dienen studenten tenminste 3 en maximaal 4 cursussen van 10 studiepunten te kiezen. Studenten die 3 cursussen kiezen moeten de overblijvende ruimte van 10 ects vullen met keuzevakken.

Studenten die de eerste twee jaar in twee jaar afgerond hebben mogen een 5^e cursus van 10 studiepunten kiezen.

Inschrijving hiervoor verloopt via de studieadviseur.

S&O: Coöperatie en Conflict	400	Prakt. O.	10 studiepunten
S&O: Beoordeling en Beïnvloeding	400	Prakt. O.	10 studiepunten
Cognitieve neurowetenschap	400	Prakt. O.	10 studiepunten
Cognitieve ergonomie	400	Prakt. O.	10 studiepunten
Psychopathologie, Diagnostiek en Behandeling	400	Prakt. O.	10 studiepunten
Gezondheidspsychologie	400	Prakt. O.	10 studiepunten
Sociaal-emotionele Ontwikkeling	400	Prakt. O.	10 studiepunten
Cognitief-intellectuele Ontwikkeling	400	Prakt. O.	10 studiepunten
Klinische Neuropsychologie	400	Prakt. O.	10 studiepunten
Bachelorproject	400	Prakt. O.	20 studiepunten
Keuzevakken			10 studiepunten

Bijlage 2- Major-minorcombinaties

Major psychologie met een minor culturele antropologie

propedeuse		vak	niveau	Prakt. O.	ects
	major	tutoraat acad. vaardigheden	100	x	5
		inl. in de methoden en technieken	100	x	6
		inl. in de psychologie	100		7
		geschiedenis van de psychologie	100		3
		toetsende statistiek	100	x	6
		experimentele proefopzettenleer	200	x	4
		keuze van 1 uit de volgende 3:			
		sociale en organisatiepsychologie	200		7
		cognitieve en biopsychologie	200	x	7
		persoonlijheids, klinische en gezondheidspsy.	200	x	7
		totaal			45
	minor	inl. in de culturele antropologie			5
		inl. ontwikkelingssociologie			5
		keuze van 1 uit de volgende 2:			
		cultuur en verandering			5
		ontwikkelingsproblematiek			5
		totaal			15
totaal					60
Ba2	major	multivariate data-analyse	300	x	6
		psychometrie en psychodiagnostiek	200	x	9
		interpersoonlijke beroepsvaardigheden	200	x	6
		wetenschapsleer	200		6
		keuze van 2 uit de volgende 3:			
		stress, gezondheid en ziekte	300		6
		groepsdynamica	300		6
		aandacht: theorie en praktijk	300		6
		keuze van 1 uit de volgende 2:			
		cognitieve en biopsychologie			7
		persoonlijheids, klinische en gezondheidspsychologie			7
		totaal			40
	minor	keuze van 2 thematische vakken uit:			
		religieuze processen			5
		gender en sociale verandering			5
		rurale ontwikkeling			5
		stedelijke ontwikkeling			5
		medische antropologie			5
		1 regionaal keuzevak uit:			
		Indonesië			10
		sub-Sahara Afrika			10
		totaal			20
totaal					60
Ba3	major	keuze van 2 uit de volgende 7:			
		cognitieve ergonomie	400	x	10
		cognitieve neurowetenschap	400	x	10
		klinische neuropsychologie	400	x	10

		psychopathologie en psychother. stromingen	400	x	10
		gezondheidspsychologie	400	x	10
		beoordeling en beïnvloeding	400	x	10
		conflict en coöperatie	400	x	10
		bachelorproject	400	x	20
		totaal			40
	minor	keuze van 1 uit de volgende 5:			
		sub-Sahara Afrika			20
		Indonesië			20
		religieuze antropologie			20
		gender and globalization			20
		urbane sociologie en antropologie			20
		totaal			20
totaal					60

Major psychologie met een minor informatica

propedeuse		vak	niveau	Prakt. O.	ects
	major	tutoraat acad. vaardigheden	100	x	5
		inl. in de methoden en technieken	100	x	6
		inl. in de psychologie	100		7
		geschiedenis van de psychologie	100		4
		toetsende statistiek	100	x	6
		experimentele proefopzettenleer	200	x	4
		cognitieve en biopsychologie	200	x	7
		keuze uit 1 van de volgende 3:			
		sociale en organisatiepsychologie	200		7
		ontwikkelings- en onderwijspsychologie	200	x	7
		persoonlijkheids, klinische en gezondheidspsy.	200	x	7
		totaal			46
	minor	programmeermethoden			7
		databases			7
		totaal			14
totaal					60
Ba2	major	multivariate data-analyse	300	x	6
		psychometrie en psychodiagnostiek	200	x	9
		interpersoonlijke beroepsvaardigheden	200	x	6
		wetenschapsleer	200		6
		keuze van 2 uit de volgende 4:			
		stress, gezondheid en ziekte	300		6
		aandacht: theorie en praktijk	300		6
		ontwikkelingspsychopathologie	300		6
		groepsdynamica	300		6
		totaal			39
	minor	keuze van 2 uit de volgende 3:			
		kunstmatige intelligentie			7
		algoritmiek (2e semester)			7
		challenges			7
		interfaces			7
		totaal			21
totaal					60
Ba3	major	keuze aan Ba3-cursussen, waarvan tenminste 1 S&O-vak à 5ects (hoorcolleges + tentamen)	400	x	30
		bachelorproject	400	x	20
		totaal			50
	minor	projectstudie			11
		totaal			11
totaal					61

Major psychologie met een minor politieke wetenschap

propedeuse		vak	niveau	Prakt. O.	ects	
	major	tutoraat acad. vaardigheden	100	x	5	
		inl. in de methoden en technieken	100	x	6	
		inl. in de psychologie	100		7	
		geschiedenis van de psychologie	100		5	
		toetsende statistiek	100		6	
		experimentele proefopzettenleer	200	x	4	
		inl. sociale en organisatiepsychologie	200	x	7	
			totaal			40
	minor	nationale politiek				10
		keuze van 1 uit de volgende 2:				
		inl. politieke wetenschap				10
		internationale politiek				10
			totaal			20
totaal					60	
Ba2	major	multivariate data-analyse	300	x	6	
		psychometrie en psychodiagnostiek	200	x	9	
		interpersoonlijke beroepsvaardigheden	200	x	6	
		wetenschapsleer	200		6	
		groepsdynamica	300		6	
		keuze van 2 uit de volgende 3:				
		ontwikkelings en onderwijspsy.	200	x	7	
		cognitieve en biopsychologie	200	x	7	
		persoonlijheids, klinische en gezondheidspsy.	200		7	
		stress, gezondheid en ziekte	300	x	6	
				totaal		
Ba2/3	minor	keuze van 3 uit de volgende 4:				
		politieke psychologie			10	
		vergelijk. analyse van politieke stelsels			10	
		politieke filosofie			10	
		rational choice			10	
		totaal			10 of 20	
totaal					63 of 73	
Ba3	major	S&O: coöperatie en conflict	400	x	10	
		S&O: beoordeling en beïnvloeding	400	x	10	
		bachelorproject	400	x	20	
				totaal		40
	minor	zie tweede jaar				
		totaal			20 of 10	
totaal					60 of 50	

Major psychologie met een minor taalwetenschappen

propedeuse		vak	niveau	Prakt. O.	ects
	major	tutoraat acad. vaardigheden	100	x	5
		inl. in de methoden en technieken	100	x	6
		inl. in de psychologie	100		7
		wetenschapsleer	100		6
		toetsende statistiek	100	x	6
		experimentele proefopzettenleer	200	x	4
		cognitieve en biopsychologie	200	x	7
		keuze uit 1 van de volgende 2:			
		ontwikkelings- en onderwijspsychologie	200	x	7
		persoonlijheids, klinische en gezondheidspsychologie	200	x	7
		totaal			48
	minor	fundamentals of language	100	x	4
		psycholinguistics	100	x	4
		neurolinguistics	100	x	4
		totaal			12
totaal					60
Ba2	major	multivariate data-analyse	300	x	6
		psychometrie en psychodiagnostiek	200	x	9
		interpersoonlijke beroepsvaardigheden	200	x	6
		geschiedenis van de psychologie	200		4
		aandacht: theorie en praktijk	300		4
		een keuze van 2 uit de Ba2-cursussen	300		12
		totaal			43
	minor	syntax I	100		5
		keuze van 3 uit de volgende 4:			
		syntax II			4
		semantics I + II			4
		phonetics I + II			4
		phonology I + II			4
		totaal			17
totaal					60
Ba3	major	cognitieve neurowetenschap	400	x	10
		keuze van 1 uit de Ba3-cursussen	400	x	10
		bachelorproject	400	x	20
		totaal			40
	minor	language acquisition	200		4
		keuze van 1 uit de volgende 2:			
		werkgroep language and cognition			8
		linguistic programming & computational linguistics			8
		keuze van 2 uit de volgende 7:			
		syntax II			8
		semantics I + II			8
		phonetics II			8
		phonology I + II			8
		historical linguistics			8
		structure of Germanic			8

		non-western languages			8
		totaal			20
totaal					60

Major psychologie met een minor wijsbegeerte

propedeuse		vak	niveau	Prakt. O.	ects
	major	tutoraat acad. vaardigheden	100	x	5
		inl. in de methoden en technieken	100	x	6
		inl. in de psychologie	100		7
		geschiedenis van de psychologie	100		4
		toetsende statistiek	100	x	6
		experimentele proefopzettenleer	200	x	4
		cognitieve en biopsychologie	200	x	7
		keuze uit 1 van de volgende 3:			
		sociale en organisatiepsychologie	200		7
		ontwikkelings- en onderwijspsychologie	200	x	7
		persoonlijke, klinische en gezondheidspsychologie	200	x	7
		totaal			45
	minor	moderne wijsbegeerte I	200		5
		metafysica	100		5
		cultuurfilosofie	100		5
		totaal			15
totaal					60
Ba2	major	multivariate data-analyse	300	x	6
		psychometrie en psychodiagnostiek	200	x	9
		interpersoonlijke beroepsvaardigheden	200	x	6
		wetenschapsleer	200		6
		keuze van 3 uit 4 Ba2-cursussen à 6 ects			18
		totaal			45
	minor	keuze van 1 uit de volgende 2:			
		logica I	200		5
		1 B1-cursus	200		5
		1 B2-cursussen	200		5
		totaal			15
totaal					60
Ba3	major	keuze van 2 uit de Ba3-cursussen	400	x	20
		bachelorproject	400	x	20
		totaal			40
	minor	2 B2-cursussen à 5 ects	300		10
		1 B3-cursus			10
		totaal			20
totaal					60